

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 222 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Konter
N.1

Journal nr.
400.C.2-0

Dato
15. november 1996

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 22. november 1996 - dagsordenspunkt rådsmøde (forbrugerpolitik) den 25. november 1996 - fremsendes vedlagt Erhvervsministeriets og Justitsministeriets notat over punkter, der forventes optaget på dagsordenen for råds-mødet.

Rådsmøde (forbrugerpolitik) den 25. november 1996

Foreløbig oversigt, 2. udgave

1. Retshjælp til forbrugerne:
 - a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud inden for området beskyttelse af forbrugernes interesser
Kom(95) 712
 - b) Meddelelse fra Kommissionen om en handlingsplan vedrørende forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på det forbrugerretlige område i det indre marked
Kom(96) 13
2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 87/102/EØF (som ændret ved direktiv 90/88/EØF) om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit
Kom(96) 79
3. Kommissionens grøn bog om finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger
Kom(96) 209
4. Forbrugerpolitik og informationssamfundet
5. Formandsskabets note om særligt sårbare forbrugere
6. Kommissionens grøn bog om kommerciel kommunikation i det indre marked
Kom(96) 192
7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier
Kom(95) 520

Dato

13.nov. 1996

Journal nr.

95-812-9

/ABM

fakno-25.wwp

**Møde i Folketingets Europaudvalg den 22. november 1996 vedrørende
Rådsmøde (Forbruger) den 25. november 1996.**

Der vedlægges faktuelle notater til de nedenfor nævnte dagsordenspunkter, på nær til dagsordenens punkt 2, idet der henvises til faktuel grundnotat fremsendt til Europaudvalget den 15. oktober 1996.

Dagsordenen for rådsmødet forventes at omfatte:

1. Retshjælp for forbrugere:
 - A) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om søgsmål nedlæggelse af påstand om forbud indenfor området beskyttelse af forbrugernes interesse.
 - B) Meddelelse fra Kommissionen: Handlingsplan for forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på forbrugerområdet inden for det indre marked.
2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit.
3. Kommissionens grønbog om finansielle tjenesteydelser: Opfyldelse af forbrugernes forventninger.
4. Forbrugeren og informationssamfundet.
5. Formandskabsnote om særligt følsomme forbrugergrupper.

6. Kommissionens grønbog om kommerciel kommunikation i Det Indre Marked
7. Kommissionens forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier.

Dato

13.nov.1996

Journal nr.

95-171-12

/

Rethjælp til forbrugerne:

- A) **Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om søgsmål nedlæggelse af påstand om forbud indenfor området beskyttelse af forbrugernes interesser. (KOM(95) 712 endelig udg.)**
- B) **Meddelelse fra Kommissionen : Handlingsplan for forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på forbrugerområdet inden for det indre marked, KOM (96) 13 endelig udg. Udkast til Råds konklusioner.**

1. Baggrund og indhold

A) Direktivforslag om nedlæggelse af forbud

Forslag til direktiv er fremsat den 24. januar 1996. Forslagets hjemmel er artikel 100 A, hvilket indebærer fælles beslutningstagen og kvalificeret flertal efter artikel 189 B.

Forslaget bygger på Kommissionens grønbog "Access to Justice" og de høringssvar, Kommissionen har modtaget.

Direktivforslaget har til formål at koordinere medlemsstaternes lovgivning med henblik på at forbedre mulighed for at nedlægge forbud mod handlinger, som skader forbrugernes interesser, og som strider mod en række forbrugerbeskyttende direktiver. Disse direktiver fremgår af et bilag til direktivforslaget.

I bilaget er medtaget direktivet om vildledende reklame, direktivet om aftaler indgået uden for fast forretningssted, direktivet om forbrugerkredit, visse bestemmelser i direktivet om udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed, direktivet om pakkerejser, direktivet om reklame for humanmedicinske lægemidler, direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler, direktivet om timeshare og det kommende direktiv om fjernsalg. Bilaget forventes udbygget.

Direktivforslaget skal åbne mulighed for, at en erhvervsdrivende kan sagsøges i sit hjemland for overtrædelser, der har virkning i en anden medlemsstat. Herved skulle myndigheder/organisationer, der varetager forbrugernes interesser, få bedre muligheder for at standse overtrædelser af direktiverne og dermed sikre en mere effektiv håndhævelse af lovgivningen.

Det har således vist sig vanskeligt at komme overtrædelser til livs ved gennemførelse af en retssag, såfremt virksomheden, der overtræder reglerne i en medlemsstat, ikke er bosiddende i samme land. Myndigheden vil tillige ofte være afskåret fra at kunne anlægge en sag i virksomhedens hjemland, ligesom den ikke vil kunne få assistance fra hjemlandets tilsynsmyndighed, der alene kan behandle sager, der har virkning over for dets egne borgere.

Direktivforslaget indebærer som minimum, at hver medlemsstat skal udpege en domstol/administrativ myndighed, der skal have kompetence til træffe afgørelse i en sag om nedlæggelse af et forbud. Medlemsstaterne skal samtidig tillade, at en udenlandsk organisation/myndighed, der af sin hjemstat er udpeget som kompetent til at anlægge sådanne sager, rejser sager ved domstolen/myndigheden. Medlemsstaterne udarbejder en liste over den eller de myndigheder/organisationer, der tildeles denne kompetence.

Lovvalg og de processuelle rammer for sager, der rejses efter dette direktiv, fastlægges af de gældende konventioner og den nationale retsplejelovgivning i medlemsstaten.

Herudover kan medlemsstaterne beslutte, at en udenlandsk myndighed/organisation først kan rejse sag, hvis den forinden har rettet henvendelse til den lokale tilsynsmyndighed/organisation i den erhvervsdrivendes hjemland og givet denne mulighed for at rejse sagen.

Ligeledes kan medlemsstaterne bestemme, at der forud for et søgsmål skal rettes henvendelse til den erhvervsdrivende. En sådan henvendelse skal kunne afbryde en eventuel forældelse.

B) Handlingsplan vedrørende tvister

Kommissionen har den 14. februar 1996 med hjemmel i traktatens artikel 129 A fremsat en handlingsplan vedrørende forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på forbrugerområdet i det indre marked, KOM(96)13 endelig udg. Initiativerne i handlingsplanen bygger på Kommissionens grøn bog "Access to Justice" og de høringssvar, som Kommissionen har modtaget.

Handlingsplanen, der har til formål at tilvejebringe bedre løsning af grænsoverskridende forbrugertvister, kan opdeles i to hovedelementer : 1) Fremme af udenretlige former for sagsbehandling og 2) forenklet adgang til domstolene. På Rådsmødet (forbruger)den 25. november 1996 er et udkast til rådskonklusioner sat på den foreløbige dagsorden, der iværksætter de elementer i Handlingsplanen som vedrører den udenretlige tvistløsning.

Udkastet indeholder i det væsentlige følgende konklusioner vedrørende udenretlig eller uformel procedure ved tvistløsning i forbrugerforhold i Det Indre Marked:

- 1.-2. Rådet bekræfter sit ønske om at styrke forbrugernes tillid til det indre marked og sikre dem adgang til fordelene ved udnyttelse af det indre marked, hvilket tillige omfatter muligheden for en hurtig og effektiv løsning af grænsoverskridende tvister ved forbrugerkøb.
3. Rådet støtter det generelle koncept for pilotprojekter med frivillig deltagelse i flere medlemsstater.
4. Rådet finder, at pilotprojekterne har til formål at indsamle viden og information og ikke har til hensigt at harmonisere de nationale retssystemer og fremgangsmåder.
5. Pilotprojekterne skal respektere de eksisterende nationale organer, systemer og lovgivning.
6. Pilotprojekterne bør være underlagt følgende kriterier: Uafhængighed, effektivitet og gennemsigtighed.
7. Pilotprojekterne bør hvile på samarbejde mellem allerede eksisterende organer og strukturer.

8. Rådet noterer sig Kommissionens intention om test af formularer på frivillig basis og finder, at udarbejdelse af formularer bør ske på baggrund af erfaringer, som flere medlemslande allerede har i denne henseende.
9. Rådet noterer sig Kommissionens tidsplan og anmoder om en rapport indeholdende resultater af de omtalte pilotprojekter inden 30. juni 2000 med henblik på en hensigtsmæssig opfølgning.

2. Gældende dansk ret

A) Direktivforslag om nedlæggelse af forbud

Retssager imod virksomheder etableret her i landet vil i følge dansk rets internationale værnetingsregler kunne anlægges ved en dansk domstol, uanset at retssagen vedrører en handling, der alene har virkning i et andet land. I en række tilfælde vil retssag desuden kunne anlægges i forbrugernes hjemland efter EF-Domskonventionen.

Det afgøres efter dansk rets almindelige lovvalgsregler, om domstolen under en sådan retssag skal afgøre sagen efter dansk ret eller efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor overtrædelsen har sin virkning (forbrugers bopæl). Lovvalgsreglerne vil formentlig i almindelighed føre til, at domstolen vil afgøre sagen efter lovgivningen i det land, hvor overtrædelsen har sin virkning. Selvom domstolen anvender lovgivningen i dette land, vil den anvende de danske processuelle regler om forbudets udstrækning og nedlæggelse samt om genoprettelse m.v.

Den lovgivning, der gennemfører flere af de i bilaget nævnte direktiver, indeholder bestemmelser om tilsyn. Tilsynet udøves af forskellige myndigheder bl.a. Forbrugerombudsmanden, Sundhedsstyrelsen og TV-reklame-nævnet. Den tilsynsvirksomhed, der udøves af disse myndigheder, har offentligretlig karakter. De nævnte myndigheder kan alene indlede sager med hjemmel i den danske lovgivning, og i denne forbindelse må det afklares, om denne lovgivnings anvendelse forudsætter, at overtrædelser også har virkning i Danmark.

Mulighed for domstolene til at nedlægge forbud følger af retsplejelovens almindelige regler og markedsføringsloven. Efter retsplejeloven kan fagedretterne nedlægge foreløbige forbud. Endvidere kan Forbrugerom-

budsmanden f.s.v.a. overtrædelser af markedsføringsloven nedlægge foreløbigt forbud, som efterfølgende skal stadfæstes af Sø- og Handelsretten.

Hvorvidt der i forhold til alle overtrædelser af de i bilaget nævnte direktiver er mulighed for at nedlægge forbud, herunder foreløbige forbud, kræver en tilbunds gående gennemgang af lovgivningen. En sådan gennemgang er iværksat.

Markedsføringsloven forudsætter, at interesseorganisationer kan være søgsmålskompetente til at anlægge forbudssager efter markedsføringsloven. Efter dansk ret afgøres spørgsmålet om søgsmålskompetence i øvrigt ikke generelt men i relation til den konkrete sag. Det er uklart, præcist hvilke krav en forbrugerorganisation skal opfylde, for at den kan anses for at have retlig interesse i en sag.

Forbrugerombudsmanden kan anlægge sager vedrørende overtrædelser af markedsføringsloven.

Udenlandske interesseorganisationer er søgsmålskompetente efter samme regler som danske organisationer. Der kræves således ikke tilladelse hertil, og den pågældende organisation skal ikke have en offentlig dansk godkendelse for at kunne føre retssager.

Det er uafklaret, i hvilket omfang udenlandske offentlige myndigheder kan anlægge sager, der har karakter af håndhævelse af offentligretlige beføjelser i det pågældende land.

B) Handlingsplan vedrørende tvister

Udenretlig løsning af forbrugertvister sker i Danmark i Forbrugerklagenævnet og ved en række af Forbrugerklagenævnet godkendte private klage- og ankenævn, eller hvor der i lovgivningen er foreskrevet en særlig klageadgang. Herudover findes der et mindre antal brancheordninger, der i et vist omfang løser tvister mellem forbrugere og brancheorganisationens medlemmer. Disse ordninger lever ikke op til de krav, Forbrugerklagenævnet stiller i forbindelse med en godkendelse. Bl.a. behandles ikke sager, hvor den erhvervsdrivende ikke er organiseret.

En del ikke landsdækkende retshjælpsinstitutioner og advokat-retshjælpen yder bistand til tvistløsning.

Forbrugerklagenævnet og de godkendte private klagenævn kan træffe afgørelse eller fremsætte forligsforslag i en klagesag. Afgørelserne, der ikke er bindende for parterne, kan indbringes for domstolene.

Forbrugerklagenævnet og de godkendte klagenævn behandler klager, der falder indenfor deres virksomhedsområder, og klagen over den erhvervsdrivende i øvrigt kan behandles ved en dansk domstol efter retsplejelovens regler. Der kan således ikke stilles krav om, at klageren skal være bosiddende her i landet. Forbrugerklagenævnet vil således kunne behandle en tyskers klager over en vare købt i Danmark. Ligesom klager over erhvervsdrivende, der efter internationale konventioner vil kunne sagsøges i Danmark, vil kunne behandles i nævnet. Forbrugerklagenævnet og de godkendte ankenævn er ikke branchedækkende for hele forbrugerområdet.

Forbrugerklagenævnet kan afvise klager, der ikke skønnes egnet til behandling i nævnet. Nævnet vil således kunne afvise en klage, hvor de internationale privatretlige regler fører til, at nævnet skal anvende udenlandsk ret ved afgørelse af klagen.

Dansk ret åbner ikke mulighed for "class action" (indtaling af ligelydende krav overfor samme erhvervsdrivende på vegne af en ikke nærmere defineret personkreds). Dog kan Forbrugerombudsmanden jf. markedsføringslovens § 20 indtale ensartede erstatningskrav i henhold til loven på vegne af en flerhed af forbrugere.

3. Høring

Begge sager har været fremsendt i høring til Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandørsocietet, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Handelskammeret, FDB, FDM, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet og Realkreditrådet. Forslagene, herunder udkast til Rådskonklusioner, har også været behandlet i Specialudvalget vedrørende forbrugerbeskyttelse, hvor nævnte organisationer deltager.

A) Direktivforslag vedrørende nedlæggelse af forbud

Der fremkom følgende bemærkninger:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan tiltræde en styrkelse af de kollektive interesser på dette begrænsede område. Rådet finder, at art. 3 om myndigheders og/eller organisationers søgsmålskompetence bør præciseres til kun at omfatte civile søgsmål, og at art. 2, stk. 1, lit. c om dagbøder ved forsinkelse bør ændres.

Dansk Handel & Service er positive overfor tiltag, der kan fremme en mere effektiv håndhævelse af reglerne, men stiller sig tvivlende overfor forslaget retsgrundlag, ligesom man ikke finder det godt gjort, at de eksisterende regler ikke er tilstrækkelige. Det bør samtidig overvejes, om ikke søgsmålskompetence kun bør gives til offentlige myndigheder.

Forbrugerrådet anfører, at forslaget kun berører et lille hjørne af problemstillingen "access to justice". Man er positiv overfor intentionerne bag forslaget, men finder at dets udformning er administrativt og retssikkerhedsmæssigt problematisk, da listen over direktiver, der skal omfattes af forslaget, administreres af forskellige myndigheder og indeholder en sammenblanding af offentlig- og privatretlig regulering. Forbrugerrådet finder, at direktivforslagets anvendelsesområder skal udvides til også at omfatte national lovgivning, der giver en større beskyttelse af forbrugerne end direktivernes tekster, og at forslaget i øvrigt ikke skal være begrænset til de direktiver, der er medtaget i bilaget.

Dansk Industri finder som udgangspunkt ikke, der er behov for forslaget. Opretholdes det bør art. 3 om myndigheders og/eller organisationers søgsmålskompetence ændres, således at man enten udpeger myndigheder eller organisationer som søgsmålskompetente, og at interesseorganisationer kun kan udpeges i lande, hvor der ikke findes en offentlig myndighed.

B) Handlingsplan vedrørende tvister

Der fremkom følgende bemærkninger:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder, at Det Europæiske Fællesskab ikke skal regulere den nationale retspleje, heller ikke ved harmonisering af en fælles europæisk klageformular.

Dansk Handel & Service er som udgangspunkt positive overfor forslaget, og at der bør arbejdes seriøst videre med problemstillingen. Man finder, at handlingsplanen skal bygge på frivillighed og respektere subsidiaritetsprincippet, idet man påpeger, at vedtagelse af retsplejeregler er et nationalt

anliggende. Der bør tilføjes et kriterium om, at forbrugeren forinden skal have rettet forgæves henvendelse til den erhvervsdrivende, ligesom der bør fastsættes en økonomisk undergrænse. Etablering af en "postkasse" må afvises. Dansk Handel & Service tvivler på værdien af et system med en fælles europæisk klageformular, og kan ikke tilslutte sig, at der åbnes mulighed for "class action". Derimod kan man tilslutte sig forslaget om, at der udarbejdes en "guide to legal aid in the European Economic Area".

Dansk Industri kan som udgangspunkt støtte forslaget om fastsættelse af en fælles kriterier for udenretlige procedurer til løsning af grænseoverskridende tvister. Man finder, at en procedure dog først kan indledes i tilfælde, hvor forbrugeren forinden har rettet forgæves henvendelse til den erhvervsdrivende. Dansk Industri deler ikke synspunktet om, at det eksisterende civilretlige regelsæt modvirker fuldstændiggørelsen af det indre marked, og henviser til, at reglerne i Bruxelles-konventionen er tilstrækkelige. Afslutningsvis finder man det positivt, at handlingsplanen tager afstand fra indførelse af regler om "class action".

Forbrugerrådet anser ikke forslaget for vidtgående nok. Rådet finder det dog positivt, at der tilstræbes at skabe fælles minimumskrav til klagenævnshandling. Man finder desuden, at det vil være oplagt at indføre regler om "class action". Forbrugerrådet finder endvidere, at det er muligt at konkludere på allerede iværksatte pilotprojekter sammenholdt med nationale klagesystemer, som for eksempel det danske forbrugerklagenævnsystem. Forbrugerrådet finder, at der i konklusionerne bør indføres noget om omkostningerne, således at disse på ingen måde bliver prohibitive. Forbrugerrådet advarer imod at tro, at en standardiseret formular tekst kan bidrage væsentlig til løsning af grænseoverskridende tvister. De største problemer er sprog, afstand og omkostninger.

Finansrådet påpeger, at klageskemaet, der er gengivet i et bilag i handlingsplanen ikke er velegnet i forbindelse med finansielle tjenesteydelser, hvor klage temaet ofte kan være forholdsvis kompliceret og ikke lader sig forklare i et standardskema. Det er samtidig usikkert hvilken juridisk status en beslutning truffet af et klagenævn skal have, og finder det af afgørende betydning, at principielle og /eller komplicerede sager kan prøves ved domstolene.

Realkreditrådet støtter **Finansrådets** holdning.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

A) **Direktivforslag om nedlæggelse af forbud**

Det må forventes, at implementeringen af de foreliggende forslag vil kræve ændringer af lovgivningen.

Samtidig skønnes forslaget at indebære et øget ressourcebehov hos det kompetente organ og såfremt sådanne udpeges, hos de(n) søgsmålskompetente organ(er).

B) **Handlingsplanen vedrørende tvister**

Rådskonklusionerne medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslag om nedlæggelse af forbud kan medføre en mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttende bestemmelser til gavn for forbrugerne og de erhvervsdrivende, der overholder reglerne.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Direktivforslaget om nedlæggelse af forbud og handlingsplanen udspringer begge af grønbogen " Access to justice", der har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. november 1993, den 11. maj 1994, den 2. december 1994 og den 24. marts 1995. Notater er fremsendt henholdsvis den 12. oktober 1993, den 9. maj 1994, den 25. november 1994 og den 17. marts 1995.

Direktivforslaget om nedlæggelse af forbud og handlingsplanen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. april 1996. Notat er fremsendt den 12. april 1996.

Endvidere er faktisk grundnotat vedrørende direktivforslaget om nedlæggelse af forbud fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 1996.

Dato

13.nov.1996

Journal nr.

96-171-17

/FS,CHe

fntin2.www

Kommisionens grønbog om finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger. KOM(96) 209 endelig udg.

1. Baggrund og indhold

Hensigten med Kommissionens grønbog er at behandle en række forbrugerpolitiske spørgsmål i sektoren for finansielle tjenesteydelser, herunder fjernsalg.

Grønbogen består af 3 dele. I del I viser Kommissionen, i hvilket omfang interesserne hos forbrugerne af finansielle tjenesteydelser er blevet tilgodeset i EU-lovgivningen. I del II peger Kommissionen på en række bekymrende forhold, som allerede er dukket op. Grønbogens del III behandler kort de fremtidige tendenser inden for markedsføringen af finansielle tjenesteydelser, herunder fjernsalg.

Blandt problemerne er tilfælde, hvor forbrugere er blevet nægtet at få leveret finansielle tjenesteydelser i en anden medlemsstat med den begrundelse, at de ikke har bopæl eller er statsborgere i den pågældende medlemsstat. Denne form for "privat" diskrimination er efter Kommissionens opfattelse tilsyneladende i direkte modstrid med idéen om et indre marked uden grænser.

Et andet problem er ifølge kommissionen finansielle udbyderes vanskeligheder med at levere finansielle tjenesteydelser i en anden medlemsstat. Medlemsstaterne kan fortsat gennemtvinge nationale regler begrundet i almene hensyn, som f.eks. forbrugerbeskyttelse, den offentlige sikkerhed og beskyttelse af menneskers sundhed. Retslige restriktioner med begrundelse i almene hensyn afskrækker udenlandske virksomheder fra at udbyde deres varer i udlandet og kan derfor ved at begrænse udvalget være til skade for forbrugerne.

Et tredje problem, som Kommissionen peger på, omhandler ringe kvalitet i udbudte tjenesteydelser og manglende information. Forbrugerne har vanskeligheder med at vurdere og forstå finansielle tjenesteydelser på grund af deres stigende alsidighed og kompleksitet. De fleste klager til Kommissionen vedrører banksektoren, hvor direktiverne ikke selv stiller krav om oplysning til forbrugerne.

Et fjerde problem er "aggressive" og undertiden ulovlige initiativer fra formidlere, der ikke er underlagt nogen regulering, specielt inden for bank- og investeringstjenesteydelser. Problemerne i forbindelse med ulovligheder og bedragerier ligger efter Kommissionens opfattelse uden for EU's kompetence og kan kun løses af de nationale myndigheder og de nationale domstole.

Et femte problem omhandler det forhold, at fordelene ved at "gøre indkøb" på tværs af grænserne kan blive udlignet af, at det er skattesystemet i det land, hvor forbrugerne har deres bopæl, der er gældende. Så længe der kræves enstemmighed i Rådet i skattespørgsmål, er der ifølge Kommissionen ringe udsigt til, at man kan løse de fiskale hindringer for, at det indre marked inden for finansielle tjenesteydelser kan fungere.

Kommissionen lægger i grønbogen vægt på, at fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er et område i kraftig ekspansion, som fortjener særlig opmærksomhed. Dette rejser bl.a. spørgsmål om, hvor entydige og fyldestgørende oplysninger, der skal gives til forbrugerne før og efter indgåelsen af en aftale, samt om der er behov for en skriftlig bekræftelse. Et andet spørgsmål er, om der skal indrømmes en fortrydelsesfrist. Et tredje spørgsmål er, i hvilket omfang udbud af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne uden deres forudgående samtykke giver anledning til særlige problemer.

Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser tilbydes og indgås på nuværende tidspunkt primært på hjemmemarkedet. Men Kommissionen forventer dog, at det grænseoverskridende fjernsalg vil vokse kraftigt ved brug af de nye muligheder, som informationssamfundet byder på. Behovet for lovgivningsinitiativer skal efter Kommissionens opfattelse vurderes grundigt.

Bemærkninger til grønbogen bør ifølge Kommissionen fokusere på følgende spørgsmål:

- I hvor høj grad er forbrugernes interesser i forvejen tilgodeset i

3

henhold til EU-retten og den nationale lovgivning, f.eks. i henseende til forbrugeroplysning, gennemsigtighed, retlig beskyttelse og klageordninger?

- I hvor høj grad sikrer den eksisterende lovgivning en passende forbrugerbeskyttelse specifikt inden for fjernsalg af finansielle tjenesteydelser?
- Skades forbrugernes interesser eller det indre markeds funktion som følge af forskellige nationale forbrugerbeskyttelsesnormer?
- Hvad er det, der forhindrer forbrugerne i at drage fuld fordel af det indre marked inden for finansielle tjenesteydelser?
- Hvilke andre områder, der giver anledning til alvorlig bekymring blandt forbrugerne og ikke tages op i denne grøn bog, bør Kommissionen være bekendt med?
- Stiller indførelsen af ny teknologi og nye markedsføringsteknikker krav om supplerende forbrugerbeskyttelsesregler inden for finansielle tjenesteydelser?

./ Danmark har den 11. november 1996 afgivet vedlagte høringsvar.

2. Gældende dansk ret

Lovgivningen inden for den finansielle sektor indeholdende forbrugerbeskyttende regler omfatter bl.a. følgende:

- Lov om indskydergarantifond - dækning for tab på indskud i banker, sparekasser og kreditinstitutter i tilfælde af konkurs.
- Lov om banker og sparekasser - koncessions- og kapitalkrav, redelig forretningsskik og god pengeinstitutskik.
- Lov om sparevirksomheder og udstedelse af forudbetalte betalingskort.
- Betalingskortloven - anmeldelsespligt for kortudstedere, informationspligt, overskuelighed, beskyttelse mod misbrug, tabsbegrænsning.
- Bkg. nr. 1228 af 21.12.1992 om oplysning til forbrugere i ekspeditionslokaler, i annoncering m.v. om renter og andre kreditomkostninger - informationspligt vedrørende erhvervsdrivendes, dog ikke penge- og realkreditinstitutter, kredittilbud.

- Bkg. nr. 237 af 30. marts 1994 om skiltning med gebyrer og valuta-kurser i pengeinstitutter m.m.
- Realkreditlov - koncessions- og kapitalkrav, hæftelsesforhold, informationspligt.
- Lov om forsikringsaftaler - forsikringsselskabers ansvarsindtrædelse og betalingspligt.
- Lov om forsikringsvirksomhed - koncessions- og kapitalkrav.
- Lov om visse forbrugerftaler, dørsalgsloven - fortrydelsesret ved fjernsalg af forsikringsydelser.
- Lov om visse kreditinstitutter - koncessions- og kapitalkrav.
- Lov om værdipapirhandel - koncessions- og kapitalkrav, informationspligt, gennemsigtighed, klagenævnet for værdipapircentraler, regler om god værdipapirhandelskik og god forretningsskik.
- Lov om fondsmæglerselskaber - koncessions- og kapitalkrav.
- Kreditaftalelov - formkrav til kreditaftaler og oplysningspligt.
- Markedsføringsloven - generelle regler om markedsføring, god markedsføringskik, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser.

3. Høring

Kommissionens grøn bog har været sendt i høring til følgende: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Annoncørforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Markedsføringsforbund, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Det Danske Advokatsamfund, Det Danske Handelskammer, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Realkreditrådet, Assurandør Societetet, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglerens Brancheforening, Finansforbundet og Liberale Erhvervs Råd.

Grønbogen har endvidere været behandlet på møde i EF-Specialudvalget vedrørende forbrugerbeskyttelse, hvor organisationerne er repræsenteret.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder det vigtigt, at der sker en forøget oplysningsindsats om forbrugernes muligheder før og ved indgåelse af aftaler om finansielle tjenesteydelser, da det er let at forlede en forbruger til at træffe et uovervejende valg ved specielt telefonsalg, homebanking og cyberbetalinger; at det er af afgørende betydning, at forbrugerne beskyttes retligt mod illegitime og aggressive påvirkninger fra udbydernes side, eksempelvis ved gennemførelse af klageordninger og eventuelle fortrydelsesfrister; at man med hensyn til den enkelte tjenesteyder bør være mere afdæmpet med regulering af dennes virksomhed; at det er af afgørende betydning, at der

gennemføres en ensartet autorisationsprocedure i hele EU; at forbrugeren sikres mod afvisning af udenlandske tjenesteydere på grundlag af usaglige kriterier; og **at** der føres kontrol med de frie markedskræfter.

Dansk Handel & Service finder, **at** de forbrugerbeskyttelsesregler, som gælder inden for de sektorer, hvor organisationens medlemmer kontraherer med forbrugerne, er fuldt ud tilstrækkelige, og at der ikke er behov for initiativer inden for disse sektorer; **at** forbrugerbeskyttelsesbehovet varierer med den enkelte sektor og dens konkrete problemer, hvorfor en eventuel EU-regulering ikke må være så generel, at den omfatter sektorer, hvor behovet for forbrugerbeskyttelse ikke er af samme karakter som de i grønbogen specifikt nævnte sektorer.

Finansrådet har anført, **at** man støtter behovet for grundig undersøgelse forud for krav om regulering; **at** danske pengeinstitutters kreditgivning ikke er afhængig af statsborgerskab i landet, men at der til ikke-permanent ophold i et andet land knytter sig særlige problemer i relation til kreditvurderingen og inddrivelse af lån; **at** der af hensyn til lige konkurrencevilkår bør overvejes at stille krav til formidlere; **at** det er vanskeligt at honorere krav om større gennemsigtighed i betingelserne for brug af betalingskort i kortsystemer med mange anvendelsesmuligheder som f.eks. Eurocard og VISA, når kortet benyttes i en anden medlemsstat end den, hvori forbrugeren har sin bopæl; **at** der er behov for grundige analyser f.eks. i relation til brug af Internettet; **at** fjernsalg af finansielle produkter indebærer et særligt informationsbehov; og **at** det er vigtigt, at en bekræftelse også bør kunne gives via f.eks. Internet.

Forbrugerrådet finder det betænkeligt, **at** grønbogen i den grad skorter på konkrete tiltag til sikring af forbrugerbeskyttelse og det indre markeds funktion for finansielle tjenester; **at** forbrugerbeskyttelsen er utilstrækkelig; **at** undtagelserne for den finansielle sektor i EU-reguleringen bør fjernes; **at** det er helt afgørende, at der foretages en regulering og begrænsning af mulighederne for at foretage direkte henvendelser til forbrugerne via telefon, fax og e-mail; **at** der er behov for en såkaldt universal banking/insurance obligation, som giver forbrugerne ret til at oprette konti, tegne forsikringer m.v. i andre medlemslande; **at** forbrugerne bør sikres bedre informationer om mulighederne for at få behandlet klager i de finansielle tjenesteyderes hjemlande; **at** Kommissionen bør spille en mere aktiv rolle med henblik på at skabe gennemsigtighed i det indre marked for finansielle tjenester; **at** det er nødvendigt, at der udarbejdes fælles regler med skærpede krav til informations- og rådgivningsforpligtelse for formidlers virksomhed i forbindelse

med grænseoverskridende salg af finansielle tjenester, herunder forsikrings- og bankprodukter; og **at** EU's fremtidige politik bør tage højde for de problemer, som salg af finansielle tjenester via Internettet rummer - såsom fortolkningstvivil om, hvor tjenesten er blevet markedsført, og hvilket lovgrundlag disse tjenester bygger på.

Realkreditrådet giver udtryk for, **at** eksisterende lovgivning på realkreditområdet tilgodeser forbrugernes interesser; **at** der lægges helt afgørende vægt på, at der ikke på EU-plan imødekommes en fortrydelsesret for finansielle tjenesteydelser; **at** fraværet af en præcis definition, som skelner mellem oprettelsen af en filial og den frie udveksling af tjenesteydelser, er en forhindring, som skader det indre marked på realkreditområdet; **at** fraværet af en EU-definition af "samfundsmæssige interesser", jf. Rådets 2. direktiv af 15.12.1989 om samordning af lovgivning om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut og om ændring af direktiv 77/780/EØF (2. samordningsdirektiv), udgør en forhindring; **at** Kommissionens fremlagte udkast til fortolkningsmeddelelse om fri udveksling af tjenesteydelser og almene hensyn i 2. samordningsdirektiv fjerner en del af de retlige forhindringer, der skader det indre marked på realkreditområdet, men at udkastet ikke er vidtgående nok; **at** lovvalget i kontraktsforhold, hvor långiver og låntager har virksomhed/bopæl i forskellige medlemsstater, giver anledning til spørgsmål om rangforholdet mellem den internationale privatrets regler og EU-retten og dermed udgør en forhindring; **at** visse medlemsstaters praksis på skatteområdet, som indebærer, at der pålignes skat på rente, som egne statsborgere betaler til realkreditinstitutter med hovedsæde i en anden medlemsstat, udgør en forhindring; **at** visse medlemsstaters praksis med hensyn til at påligne skat på grænseoverskridende finansielle transaktioner mellem moder- og datterselskaber, udgør en forhindring; og **at** det skader det indre marked på realkreditområdet, at visse medlemsstater stiller statsborgerskab som betingelse for visse ydelser, f.eks. boligsubsidier.

Assurandør-Societetet finder, **at** forbrugerbeskyttelsen på forsikringsområdet er tilstrækkelig; **at** usikkerhed om indholdet af begrebet almene hensyn samt forskelle i forsikringsaftalelovgivning og skattelovgivning spiller en central rolle angående muligheder for grænseoverskridende køb og salg af forsikringer; **at** der løbende bør ske en vurdering af forbrugerbeskyttelsesreglerne, herunder i forbindelse med ny teknologi og nye markedsføringsteknikker; **at** Kommissionen bør gøres bekendt med den omsiggribende forsikringssvindler, som fordyrer forsikringsprodukterne, hvorfor det er vigtigt, at der er vilje og juridisk mulighed for at bekæmpe forsikringssvindler, bl.a. ved hjælp af edb-teknologi; **at** der kan være et behov for at løse nogle af de konkrete og helt

specifikke problemer, som er beskrevet i grønbogen, hvorimod overordnede og generelle løsningsforslag bør overvejes meget nøje; og at det bør overvejes, om en mulig løsning for forbrugerne kunne være, at der i de enkelte lande udarbejdes en slags forbrugerhåndbog om forbrugernes rettigheder og pligter ved køb af finansielle tjenesteydelser opdelt efter de forskellige brancher.

Finansforbundet bemærker, at der ikke bør finde diskrimination sted ved levering af finansielle tjenesteydelser, men at det fortsat er vigtigt at bevare aftalefriheden; at det er vigtigt, at der sikres en ensartet fortolkning af begrebet "almene hensyn" i de enkelte lande; at det er væsentligt, at forbrugerne sikres fornøden information om finansielle produkter, og at der er tilstrækkelig gennemsigtighed på de finansielle markeder; at det er vigtigt, at der fremover er fuld gennemsigtighed ved valutahandel i og udenfor ØMU-samarbejdet, eftersom Danmark ikke deltager i ØMUens tredje fase; at gennemførelse af en undersøgelse af problemerne ved anvendelsen af betalingskort, hjemmebankservice og cyberbetaling støttes; at formidlere af finansielle ydelser bør underlægges regulering; og at der er behov for en undersøgelse af køb af finansielle tjenesteydelser ved fjernsalg.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Grønbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grønbogen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

ERHVERVS
MINISTEREN

Generaldirektøren for DGI XV
Europa Kommissionen
Rue de la Loi 200
B-1019 Bruxelles
Belgien

RETT

afg.
Dato

11 NOV. 1995

Journal nr.

95-171-17

Bemærkninger til Kommissionens grøn bog om finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger. KOM(96) 209 endelig udg.

Kommissionens grøn bog, der har til hensigt at skabe diskussion vedrørende en række forbrugerpolitiske spørgsmål, er et initiativ, som Danmark kan hilse velkomment.

Danske forbrugeres interesser er i høj grad tilgodeset som følge af national lovgivning. Det er derfor glædeligt, at der nu åbnes op for en diskussion angående behovet for initiativer på fællesskabsplan vedrørende finansielle tjenesteydelser.

Fra dansk side er man enig i, at forbrugerne ofte har vanskeligt ved at vurdere og forstå finansielle tjenesteydelser på grund af deres stigende alsidighed og kompleksitet. Det må på nuværende tidspunkt konstateres, at det indre marked ikke er tilstrækkeligt gennemsigtigt med hensyn til priser, vilkår m.v. Forbrugeren er således i dag ikke i stand til at indhente de fornødne informationer og på baggrund heraf foretage de mest hensigtsmæssige køb af finansielle tjenesteydelser.

Forbrugerbeskyttelse i forbindelse med køb af finansielle tjenesteydelser kan i høj grad fremmes igennem markedsgennemsigtighed samt en grundig og kompetent rådgivning af forbrugerne. Der kan derfor være behov for, at Kommissionen undersøger, hvordan man i EU-regi kan medvirke til at fremme gennemsigtigheden omkring priser, aftalevilkår m.v.

Erfaringerne fra de danske klagenævn vedrørende bank-, realkredit- og forsikringsydelser viser, at sådanne klagenævn i høj grad er med til at højne forbrugernes retsstilling. Sådanne nævn vil indirekte kunne medvirke til, at de finansielle virksomheders rådgivning af kunderne forbedres. Derfor bør man i EU-regi søge at fremme etableringen af sådanne klageinstanser i alle

95-171-17

Erhvervsministeren
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

18
Telefon 33 92 33 50
Telefax 33 12 37 76

medlemslande.

Grønbogen fremhæver som et vigtigt problem, at nogle forbrugere er blevet nægtet at få leveret finansielle tjenesteydelser i en anden medlemsstat med den begrundelse, at de ikke har bopæl eller er statsborgere i den pågældende medlemsstat. Der er tale om et særdeles følsomt problem, hvor løsning ved lovregulering vil gribe ind i aftalefriheden. Danmark er opmærksom på problemstillingen. For Danmarks vedkommende synes problemstillingen snarere at være affødt af de problemer, der knytter sig til kreditvurdering og inddrivelse af lån, som optages af personer med midlertidig tilknytning til Danmark, end af usaglige diskriminerende årsager.

Fra dansk side er man opmærksom på problemstillingen vedrørende regulering af udbyderes/formidlers virksomhed for så vidt angår investeringsprojekter af tvivlsom økonomisk realitet. Fra dansk side finder man, at det er vigtigt, at Kommissionen undersøger, om der på EU-plan er tilstrækkelig regulering af udbydere af investeringsprojekter, som enten er af tvivlsom økonomisk realitet eller særdeles risikobetonede. Eventuelle tiltag i EU-regi bør alene rette sig mod de grupper af formidlere, hvor der er et reelt reguleringsbehov.

For så vidt angår fjernsalg af finansielle tjenesteydelser vil vi udtrykke tilfredshed med, at Kommissionen nu vil undersøge forbrugeres stilling i forbindelse med udviklingen af fjernsalg af finansielle tjenesteydelser samt behovet for bindende lovgivning på området.

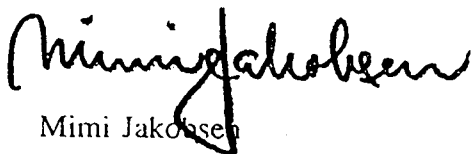
For så vidt angår spørgsmålet om en fortrydelsesret ved køb af finansielle tjenesteydelser, hvor der ikke foreligger fjernsalg, kan der være behov for, at forbrugeren får en bedre fortrydelsesret, end forbrugeren har efter de gældende EU-regler. Fra dansk side er man opmærksom på, at visse finansielle ydelser er afhængige af svingninger på kapitalmarkedet. Fortrydelsesret i en værdipapirhandel vil kunne medføre en kædereaktion i forhold til andre købere og sælgere, og vil dermed kunne give anledning til problemer for markedet. Det må endvidere antages, at det eksisterende realkreditsystem, hvor obligationsudstedelse er det bærende element, ikke vil kunne opretholdes, såfremt en fortrydelsesret indføres. I sådanne tilfælde er det ikke ønskeligt at indføre en fortrydelsesret. I andre situationer kan man derimod godt overveje at indføre en fortrydelsesret. Som eksempel kan nævnes, at danske forbrugere efter dørsalgsloven har 14 dages fortrydelsesret ved tegning af forsikringer. Kommissionen bør derfor igangsætte en analyse, der kan klarlægge i hvilket omfang, det vil være hensigtsmæssigt at indføre en

fortrydelsesret ved køb af finansielle tjenesteydelser.

Endelig må det konstateres, at de betydelige forskelle i bl.a. centrale civilretlige og skatteretlige regler, gør det vanskeligt - såvel for de finansielle virksomheder som forbrugerne - at drage fordel af det indre marked for finansielle tjenesteydelser. Forskellige nationale regler indebærer, at såvel forbrugerne som virksomhederne må sætte sig ind i flere forskellige og komplicerede regelsæt, hvis de vil drage fuld nytte af det indre marked. Endvidere er der mulighed for at spekulere i forskellene i regelsættet. For forbrugernes vedkommende må det konstateres, at de som den svageste part ofte ikke har mulighed for at gennemskue, hvad det betyder for dem, når de køber finansielle tjenesteydelser på tværs af grænserne. Endvidere må det konstateres, at forskelle i nationale beskyttelsesregler kan vanskeliggøre myndighedernes håndhævelse af regler især i forbindelse med tjenesteydelser fra virksomheder etableret i andre medlemslande end den, hvor forbrugeren er bosiddende. De nævnte problemer aktualiseres i høj grad af ny teknologi.

Indførelse af ny teknologi - især øget brug af Internettet, herunder nye markedsførings- og betalingsteknikker på Internettet - indebærer, at håndhævelsen af national lovgivning ofte vil være utilstrækkelig, fordi teknologien er grænseoverskridende, og virksomhederne således kan agere fra en valgt geografisk position såvel indenfor som udenfor EU. Derfor er der behov for, at Kommissionen overvejer initiativer på såvel EU-plan som på internationalt plan med henblik på at få afklaret fortolkningstvivil om, hvor de finansielle tjenesteydelser geografisk markedsføres, og hvilket lovgrundlag der finder anvendelse. Analysen bør endvidere belyse, hvordan man kan sikre, dels at den nye teknologi kan udnyttes effektivt og sikkert til gavn for såvel virksomheder som forbrugere, dels at forbrugerne får en rimelig beskyttelse mod påtrængende og uetisk markedsføring over Internettet m.v.

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen

Dato

13.nov.1996

Journal nr.

95-181-3

/

Forbrugeren og informationssamfundet

1. Baggrund og indhold

På Det Europæiske Rådsmøde på Korfu i juni 1994 blev Kommissionen bedt om at udarbejde en handlingsplan for EUs udvikling mod info-samfundet. Handlingsplanen "Europas vej mod informationssamfundet" (KOM (94) 347 endelig udg.) udstak en første ramme for EUs politik om info-samfundet.

På Rådsmøde (Industri) den 8. oktober 1996 blev behandlet "Meddelelse fra Kommissionen om Informationssamfundet: Fra Korfu til Dublin. De nye prioriteter samt Implikationerne af informationssamfundet for den Europæiske Unions politikker: Forberedelsen af de næste skridt (KOM (96) 395)".

Den ovenfor nævnte meddelelse skal ses i sammenhæng med, at det irske formandskab anser emnet som horisontalt og gribende ind over mange områder inden for Fællesskabet, hvor der allerede er initiativer i gang. Irland ønsker inden for sin formandskabsperiode at styrke og konkretisere den hidtidige mere overordnede handlingsplan for EUs udvikling mod info-samfundet.

Formandskabet har derfor i efteråret 1996 på en række rådsmøder, bl.a. Industri, Indre Marked og Telekommunikation, optaget sager med relation til info-samfundet. Formandskabet forventer, at info-samfundet vil være et centralt emne ved drøftelserne sidst på året på Det Europæiske Rådsmøde i Dublin.

I relation til forbrugerpolitikken har Rådet i sine Konklusioner af 23. april 1996 om de vigtigste emner for forbrugerpolitikken for 1996-1998 understreget:

"at det i den fremtidige udvikling er nødvendigt at forberede forbrugerne på informationssamfundet, således at alle forbrugere, navnlig gennem uddannelse og oplysning samt ved at fremme en let og almindelige adgang til kommunikationstjenesterne under sikre forhold, kan drage fordel af de muligheder, den nye teknologi tilbyder;".

Som opfølgning herpå har det irske formandskab, dels udsendt en meddelelse om forbrugerpolitik og informationssamfundet, dels afholdt en konference i regi "Europæisk Forbrugerforum" i Dublin den 3.-4. september 1996.

Formandskabet forventer, at debatten vil fokusere på 3 hovedspørgsmål:

- (1) Er der behov for at sikre, at forbrugernes interesser - sammenlignet med industriens, arbejdsmarkedets og sociale interesser - fremmes i info-samfundet og i bekræftende fald, hvad er de væsentlige muligheder og problemer, som forbrugeren vil møde?
- (2) Hvilke er de hensigtsmæssige midler for at sætte forbrugerne i stand til
 - at udvikle en bedre forståelse for info-samfundets potentielle muligheder,
 - at udvikle den fornødne viden og færdigheder til at betjene det nødvendige udstyr,
 - at have tilstrækkelig tillid til den nye teknologi og benytte den til at købe varer og tjenester?
- (3) Er det for ambitiøst at sikre, at så mange forbrugere som muligt får adgang til info-samfundet uden hensyn til geografiske, sociale og økonomiske forhold, og hvorledes bør princippet om billig adgang defineres?

2. Høring

I forbindelse med høringen over Kommissionens meddelelse om de vigtigste emner for forbrugerpolitikken 1996-1998 (KOM(95) 519 endelig udg.) er følgende specielt anført i høringssvarene vedrørende info-samfundet:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd påpeger, at det er vigtigt, at det bliver alle forbrugere, der skal have mulighed for at drage fordel af informationssamfundet og de nye teknologier.

De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark støtter videre initiativer i relation til informationssamfundet, der skønnes at få afgørende betydning for samhandlen. Der bør fokuseres på initiativer til afdækning af de teknologiske muligheder og skabelse af juridiske rammer, så forbrugernes retstilling ikke forringes på grund af uforudset teknologisk udvikling. Derimod bør der ikke på fællesskabsplan tages initiativer vedrørende uddannelse og information.

Forbrugerrådet støtter initiativer til en særlig forbrugeruddannelses- og informationsindsats og at der kan blive behov for særlig støtte til forbrugerorganisationerne til gennemførelse af det nødvendige arbejde. Forbrugerrådet er enig med Kommissionen i, at der bør tilskyndes til nye former for verdensomspændende samarbejde mellem forbrugerorganisationerne.

Det irske formandskabs meddelelse om forbrugerpolitik og informationssamfundet har været udsendt til Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societetet, Danmarks Nationalbank, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Det Danske Handelskammer, FDB, FDM, Finansrådet, Forbrugerrådet, Realkreditrådet samt behandlet på specialudvalgsmøde den 28. oktober 1996, hvor organisationerne har været repræsenteret.

Efterfølgende har formandskabets liste med hovedspørgsmålene til den åbne debat været udsendt til skriftlig høring blandt de nævnte.

Finansrådet kan overordnet støtte, at der tages skridt til at analysere forbrugernes stilling i info-samfundet.

De øvrige hørte har ikke fremsat kommentarer til hovedspørgsmålene.

3. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Debatten i sig selv får ingen statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

4. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dato

13. nov. 1996

Journal nr.

/FS.BW

Særligt sårbare forbrugere og det indre marked

1. Baggrund og indhold

Rådets konklusioner på rådsmødet (Forbruger) den 23. april 1996 vedrørende de vigtigste emner for forbrugerpolitikken indeholder følgende: "Rådet finder, at der på det forbrugerpolitiske område, hvor det er hensigtsmæssigt, bør tages hensyn til særligt sårbare forbrugergrupper."

På rådsmødet den 25. november 1996 skal der være en kort drøftelse af eventuelle initiativer vedrørende sårbare forbrugere.

Det irske formandskab har fremlagt et arbejdsdokument om sårbare forbrugere.

I dokumentet anføres det blandt andet, at sårbare forbrugere er personer, der på grund af deres sårbare status, uanset årsagen, er ude af stand til at deltage i eller få fuld fordel af det indre marked. Som eksempel på sårbare forbrugere kan nævnes børn, ældre, handicappede, bistandsklienter, mentalt syge, førtidspensionister o.s.v. Det skønnes, at 50 millioner mennesker i EU - hvilket svarer til hver syvende person - er sårbar forbruger. I papiret nævnes en række problemer, som sårbare forbrugere støder på;

- de mindrebemidlede betaler mere for visse ydelser, f.eks. for lån
- sårbare forbrugere mangler information og er derfor ikke i stand til at foretage fornuftige forbrugervalg
- sårbare forbrugere vælger - bl.a. på grund af mangel på information - produkter, som ikke er hensigtsmæssige, f.eks. i relation til valg af

fødevarer og tjenesteydelser

- sårbare forbrugere har ikke fornøden adgang til moderne teknologi - samfundet opdeles i A- og B- hold
- sårbare forbrugere vil ofte handle inden for et geografisk afgrænset område og vil således ikke kunne udnytte fordelene ved det indre marked - f.eks. på grund af manglende mobilitet eller manglende kreditkort. Ofte er der ikke den fornødne konkurrence om disse kundegrupper, hvilket yderligere svækker deres muligheder
- sårbare forbrugere kan være genstand for målrettet markedsføring, som de ikke kan gennemskue. Det gælder f.eks. markedsføring rettet mod børn og unge samt markedsføring rettet mod ældre.

Som eksempel på løsningsmuligheder nævnes bl.a.:

- Initiativer til fordel for dybt forgældede forbrugere.
- Adgang for alle forbrugere til visse forbrugergoder og tjenesteydelser på et ikke-diskrimineringsprincip (f.eks. adgang til ny teknologi) samt
- Pligt for udbyderne af varer og tjenesteydelser til at give bedre og mere fyldestgørende information.

Det anføres, at det indre marked ikke har været i stand til at forbedre de særligt sårbare forbrugeres stilling, og at problemstillingen bør interessere Fællesskabet, idet en stor del af befolkningen er sårbare forbrugere, og idet de sårbare forbrugere udgør et stort og urealiseret marked.

Formandskabet mener, at de involverede parter bør diskutere emnet, og at de rejste problemer eventuelt følges op af visse undersøgelser, hvorefter Kommissionen kan arrangere en videre dialog eller kan fremkomme med forslag til, hvordan de rejste problemstillinger bør behandles.

2. Gældende dansk ret

Der findes ingen generelle regler vedrørende sårbare forbrugere.

3. Høring

Specialudvalget for forbrugerbeskyttelse har været orienteret om sagen. I specialudvalget er bl.a. følgende organisationer repræsenteret: Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societet, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Det Danske Handelskammer, FDB, Finansrådet og Forbrugerrådet.

Forbrugerrådet bemærkede, at det ville være mere hensigtsmæssigt generelt i lovgivningen at tage hensyn til svage forbrugergrupper.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen giver ikke anledning til lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Date

13. november 1996

Journal nr.

95-181-22

/FS,SF/mh

Kommerciel kommunikation i Det Indre Marked. Grønbog fra Kommissionen. KOM (96) 192 endelig udgave.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har i grønbogen den 8. maj 1996 offentliggjort en fremtidig strategi inden for kommerciel kommunikation. Formålet er at indhente synspunkter på forskellige forslag om kommerciel kommunikation.

./. Danmark har afgivet vedlagte høringssvar den 8. november 1996.

Ved kommerciel kommunikation forstås i grønbogens forstand alle former for reklame, direkte markedsføring, sponsorering, salgsfremmende foranstaltninger og public relations aktiviteter, der tjener til at markedsføre varer og tjenesteydelser. Emballering af varer er dog ikke omfattet.

Det er typisk reklamebureauer, marketingfirmaer og lignende, som udformer kommerciel kommunikation for virksomheder og butikker. Erhvervet er således en selvstændig branche, som der bør være kommerciel basis for at udøve på tværs af grænserne. I landene i EU er der imidlertid forskellige regler for kommerciel kommunikation. Når reklamebureauerne skal tage hensyn til disse forskellige regler, bliver det dyrere at gennemføre reklamekampagner og andre markedsføringstiltag på tværs af grænserne, hvilket svækker konkurrencen.

Grønbogen indeholder ikke nøjagtige tal for sektorens omsætning i EU.

Brancheorganisationerne skønnede 1993 følgende:

- Reklameudgifter i EU: 45.557 mio. ECU
- Udgifter til direkte markedsføring i EU: 26.760 mio. ECU
- Omsætning i Public Relations virksomhed: 1.800 mio. ECU

Skønsmæssigt opgøres antallet af ansatte i sektoren fra 155.000 til 250.000.

Der er ingen opgørelse eller relevant skøn over omsætning af grænseoverskridende kommerciel kommunikation eller antallet af ansatte, som beskæftiger sig hermed.

Grønbogen består af 4 dele.

Del 1 beskriver retspraksis ved EU-Domstolen. Domstolen har foretaget en afvejning af hensynet til fri udveksling af varer og tjenesteydelser overfor hensynet til nationale regler, som er udarbejdet for at beskytte forbrugerne mod visse former for markedsføring.

Forskelle i medlemsstaternes regler øger imidlertid de omkostninger, som virksomhederne skal betale, når de ønsker at udsende reklamer over grænserne eller lave reklamekampagner til virksomheder i andre lande. Disse omkostninger vil få stigende betydning i takt med at ny teknologi gør det teknisk nemmere at udbyde grænseoverskridende markedsføring. Reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser i traktaten, må efter Kommissionens opfattelse betyde, at særlige nationale retsregler kun kan accepteres, såfremt de er begrundet i specielle almene hensyn. Almene hensyn kan f.eks. være beskyttelse af forbrugere, arbejdstagere, kulturarv og sprogpolitik. Der redegøres endvidere for sammenhængen mellem det indre marked og EF's øvrige målsætninger, som er forbrugerpolitik, industripolitik, konkurrencepolitik, offentlig sundhed og audiovisuel politik.

I del 2 redegøres for årsagerne til, at der er forskel mellem retsreglerne i de enkelte medlemsstater. Årsagerne er forskellige retstraditioner og forskellig opfattelse af, hvad der er skadelig eller uønsket markedsføring.

Del 3 indeholder en analyse af de regler i de forskellige lande, der begrænser adgangen til kommerciel kommunikation. Analysen omfatter bl.a. følgende emner: Vildledende reklame, prisreklame, rabatter, telefonisk markedsføring, tilgift, konkurrencer, fødevarereklame, lægemiddelreklame, tobaksreklame, alkoholreklame samt reklamer til børn og unge. Analysen konkluderer, at der er stor forskel mellem reglerne i de enkelte lande, samt at begrundelserne for at indføre/opretholde reglerne varierer betydeligt fra

medlemsstat til medlemsstat.

Del 4 indeholder konklusioner og konkrete forslag.

Hovedkonklusionerne i grønbogen er følgende:

1. Grænseoverskridende kommerciel kommunikation inden for Det Indre Marked bliver mere og mere udbredt.
2. Forskellige nationale regler vedrørende kommerciel kommunikation skaber hindringer og problemer for virksomheder og forbrugere.
3. Stigningen i kommerciel kommunikation på tværs af grænserne vil øge problemerne.
4. Hindringernes betydning vil navnlig stige med fremkomsten af informationssamfundet.
5. Der bør informeres bedre om kommerciel kommunikation såvel nationalt som på EU-plan.

På baggrund af disse konklusioner foreslår Kommissionen at de gældende regler af betydning for kommerciel kommunikation skal tages op til overvejelse, samt at man skal undgå at lave nye hindringer for kommerciel kommunikation. Fremtidige foranstaltninger på nationalt plan og EU-plan skal være i overensstemmelse med målsætningerne for Det Indre Marked og de øvrige EU-målsætninger.

Grønbogen indeholder følgende forslag:

1. Kommissionen foreslår, at man i fremtiden anvender en særlig metodologi, når man skal vurdere om de enkelte landes regler om kommerciel kommunikation er i overensstemmelse med EU-reglerne. Metodologien indebærer, at man skal besvare følgende spørgsmål:

Hvad er formålet med reglen?

Hvilke virkninger - eventuelt utilsigtede - vil reglen kunne fremkalde?

Hvor effektiv er reglen?

Er reglen mere indgribende end nødvendig?

2. Der nedsættes et udvalg bestående af repræsentanter for medlemslandene, evt. ledsaget af medlemmer fra brancheforeningerne. Udvalget skal sikre dialog med og mellem medlemsstaterne. Udvalget skal drøfte emner inden for kommerciel kommunikation og skal bistå Kommissionen med at opnå større gennemsigtighed på området. Udvalget skal have en repræsentant fra Kommissionen som formand.
3. Der skal oprettes et centralt kontaktpunkt i Kommissionen, der skal besvare forespørgsler vedrørende kommerciel kommunikation. Kontaktpunktet skal indsamle og formidle information om kommerciel kommunikation.

2. Gældende dansk ret

Grønbogens emne er meget bredt, og der findes i Danmark mange forskellige regler, som regulerer kommerciel kommunikation.

De mest centrale regler findes i markedsføringsloven. Derudover findes der regler i sundhedslovgivningen, ernæringslovgivningen, dørsalgsloven samt forskellige former for kodeks og lignende.

3. Høring

Forslaget er sendt i høring til følgende organisationer:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør Societetet, Danmarks Rederiforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Markedsføringsforbund, Danske Dagblades Forening, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Vognmænd Hovedorganisationen af 1985, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Det Danske Advokatsamfund, Det Danske Handelskammer, FDB, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Real-kreditrådet.

Grønbogen har endvidere været behandlet på møde i EF-Specialudvalget for forbrugerbeskyttelse, hvor organisationerne er repræsenteret.

Assurandør-Societetet henviser til societetets svar vedrørende Grønbogen om finansielle tjenesteydelser, da dette svar indeholder societetets generelle synspunkter på lignende problemstillinger. Det finansielle område kan som følge af den omfattende EU-regulering ikke sammenlignes med Det Indre

Marked for varer og andre tjenesteydelser. Problemerne bør derfor behandles i særskilt regi. Det Indre Marked for forsikring har kun været i kraft i en forholdsvis kort periode, og det anbefales at man ser tiden an, bl.a. for så vidt angår reglerne om almene hensyn i forhold til kommerciel kommunikation. Societetet understreger, at der i forsikringsaftaleloven findes regler, der beskytter forbrugerne også i forbindelse med kommerciel kommunikation. Der bør derfor bygges videre på eksisterende regler.

Danske Reklamebureauers Brancheforening ser positivt på, at Kommissionen nu tager skridt til at bekæmpe såvel aktuelle som potentielle handelshindringer for at forbedre mulighederne for udbredelsen af kommerciel kommunikations-tjeneste på tværs af landegrænserne indenfor EU. Foreningen er enig med Kommissionen i, at de handelshindrende virkninger ikke skal søges fjernet ved en yderligere regulering, fordi en sådan uundgåeligt vil indebære andre u hensigtsmæssige virkninger.

Efter foreningens opfattelse er der ingen tvivl om, at den væsentligste handelshindring inden for kommerciel kommunikation på nuværende tidspunkt er de store lovgivningsmæssige forskelle i medlemsstaterne. Foreningen støtter derfor alle forslag i grønbogen. Foreningen anbefaler, at det foreslåede udvalg også kommer til at omfatte repræsentanter for medlemsstaternes reklamebureauer.

Sikring af frihed for Kommerciel Kommunikation bør ske ved prøvesager ved EU-domstolen og ikke ved regeludstedelse. Foreningen bemærker, at dansk ret ikke er skildret helt korrekt i Grønbogen.

Forbrugerrådet finder, at det kan være nødvendigt med EU-regler. Rådet tager dog kraftigt afstand fra indholdet af grønbogen, som ikke tager højde for synspunkter fra modtagerne af kommerciel kommunikation. Grønbogen fokuserer alene på hvilke barrierer, der findes i dag, og omtaler end ikke eventuelle problemer med at fastholde eller udvikle forbrugerbeskyttelse ved grænseoverskridende handel.

Grønbogens undersøgelsesresultater betegnes som uvidenskabelige og selvmodsigende. Forbrugerrådet finder, at forbrugerbeskyttelsen bør højnes ved benyttelse af artikel 129a, bl.a. gennem fremsættelse af direktivforslag. Afsenderlandets regler finder ikke anvendelse på kommerciel kommunikation i det omfang, som Kommissionen giver udtryk for. Rådet advarer mod øget grænseoverskridende markedsføring uden tilsvarende regler til at fastholde forbrugerbeskyttelsen på et højt niveau.

Forbrugerrådet tilslutter sig øget udveksling af information samt nedsættelse af et udvalg. Rådets synspunkt forudsætter dog, at udvalget skal have en ligelig sammensætning, således at også repræsentanter fra forbrugerorganisationerne deltager i udvalget.

Realkreditrådet finder det hensigtsmæssigt, at Kommissionen vil igangsætte et mere systematisk arbejde for at opstille retningslinier for kommerciel kommunikation i Det Indre Marked og følge udfærdigelsen af nye regler i medlemslandene. Rådet finder det naturligt med en tæt koordination mellem Kommissionens nye initiativer på dette felt og de foreslåede drøftelser vedrørende Grønbogen om finansielle tjenesteydelser samt Kommissionens fortsatte arbejde med afgrænsning af begrebet almene hensyn på området for kreditinstitutter.

Finansrådet kan støtte det overordnede formål med grønbogen. Finansrådet er således ganske enig i de 5 hovedkonklusioner, som er resultatet af Kommissionens undersøgelser. Finansrådet kan endvidere støtte, at der fastlægges en metodologi samt at der sker en bedre koordination af fremtidige initiativer. Finansrådet kan også støtte tanken om nedsættelse af et udvalg.

Dansk Handel & Service finder, at der behov for, at Kommissionen klart tilkendegiver, at den ikke lægger op til en europæisk harmonisering af, hvilke former for kommercielle kommunikationer, der kan tillades i EU. Såfremt Kommissionens udspil skal ses som en forløber for indførelse af en europæisk markedsføringslov, afviser Dansk Handel & Service tanken. En generel regulering tager ikke hensyn til den nationale/kulturelle egenart og kan ikke forventes at erstatte yderligere regulering på specifikke områder.

I øvrigt støtter Dansk Handel & Service det generelle synspunkt om at være tilbageholdende med at regulere områder, der er i hastig udvikling. Foreningen støtter forslaget om proportionalitetstest og ønsker indført en task force, der her til formål at hjælpe virksomheder, der støder på konkrete hindringer. Foreningen ønsker samtidig indført en "fast track procedure". Foreningen støtter en notifikationsprocedure. Et udvalg bør alene beskæftige sig med tekniske spørgsmål, og udvalget skal ikke blot bestå af nationale embedsmænd. Udvalgets repræsentation bør også omfatte markedsdeltagerne. Endelig bør det overvejes, om et eventuelt kontaktpunkt som det foreslåede bedre kan varetages af en privat organisation end af Kommissionen.

Advokatrådet afstår på nuværende tidspunkt fra at kommentere grønbogen i detaljer. Advokatrådet forudser imidlertid, at konkret udformede retsregler

på området i høj grad vil berøre Rådets interesseområder, hvorfor Rådet imødeser fremtidige konkrete initiativer til fornyet høring.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Selve grønbogen vil ikke få konsekvenser for lovgivningen.

5. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grønbogen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber
DET XV
Rue de la Loi 200,
B-1049 Bruxelles
BELGIEN

Dato

- 8 NOV. 1996

Journal nr.

95-181-27

Kommissionen har den 8. maj 1996 udsendt en grønbog om kommerciel kommunikation i Det Indre Marked, som vil blive kommenteret i det følgende.

1. Bemærkninger til grønbogens analyse

Grønbogen indeholder analyser og spørgsmål i relation til kommerciel kommunikations rolle i Det Indre Marked.

Danmark er enig i, at grænseoverskridende kommercielle kommunikations-tjenester bliver et mere og mere udbredt fænomen. Det er derfor positivt, at Kommissionen har taget initiativ til at udsende nærværende grønbog, som kan medvirke til at sikre funktionen af Det Indre Marked. Vi er således enige i, at divergerende nationale bestemmelser kan skabe hindringer for virksomheder, der ønsker at agere på tværs af landegrænserne.

Grønbogens data bygger på et meget ressourcekrævende arbejde, som har ført til den hovedtese, at nationale reguleringer af kommerciel kommunikation udgør den væsentligste hindring for grænseoverskridende kommerciel kommunikation.

Denne konklusion skal imidlertid efter dansk opfattelse ses på baggrund af en meget kompleks situation i EU, hvor ikke kun forskellene i medlemsstaternes lovgivning, som i høj grad varierer fra land til land, er afgørende. Det er samtidig væsentligt at påpege, at der i EU findes mange forskellige sprog og store kulturelle forskelle mellem regionerne, og at dette i høj grad kan være årsagen til, at udbyderne af kommercielle kommunikationstjenester oplever hindringer ved udøvelsen af grænseoverskridende aktiviteter.

Meget tyder derfor efter dansk opfattelse på, at der især er behov for en øget informationsindsats, således at virksomheder og forbrugere får bedre adgang

til information om de enkelte landes regler og kutymer.

Endvidere er der grund til at fremhæve, at en øget international handel forudsætter, at forbrugerne har tillid til at foretage grænseoverskridende handler, og at forbrugerne accepterer de reklamer, som anvendes på tværs af grænserne. Forbrugernes tillid knytter sig bl.a. til håndhævelse af eksisterende regler, hvilket kan ske ved et mere effektivt internationalt samarbejde og udarbejdelse af et vist minimum af internationale regler.

Det er væsentligt, at vurderingen af nationale regler kombineres med en nøjere undersøgelse af behovet for EU-regler begrundet i forbrugerbeskyttelse eller andre samfundsmæssige hensyn. Grønbogen kan forhåbentlig betyde, at en sådan undersøgelse igangsættes.

Ønsket om at sikre borgernes rettigheder i EU tilsiger, at man nøje overvejer, om en eventuel afskaffelse af nationale regler - begrundet i forbrugerhensyn eller samfundsmæssige hensyn - bør knyttes sammen med en opgradering af beskyttelsesniveauet på EU-plan.

Vi skal i den forbindelse pege på, at Det Internationale Handelskammer har udarbejdet kodeks for god og fair reklame m.v. Disse kodeks kunne udgøre et godt grundlag for international kommerciel kommunikation, men de pågældende kodeks er ikke omtalt i grønningen. Kodeks kunne danne grundlag for en fælles forståelse af begrebet "unfair marketing practises".

2. Bemærkninger til grønningen konkrete forslag

Grønningen indeholder følgende forslag til fremtidige initiativer:

1. Der skal indføres en særlig metodologi for at forbedre proportionalitetsvurderingen af lovgivningen inden for kommerciel kommunikation.
2. Der skal etableres et centralt sted i Kommissionen for informationsudvikling om kommerciel kommunikation.
3. Der skal etableres en komité med deltagelse fra medlemslandene, herunder eventuelt fra brancheorganisationerne under forsæde af Kommissionen. Komitéen skal behandle brede emner inden for kommerciel kommunikation.

Generelt bemærkes, at vi finder det væsentligt, at der ikke etableres statiske eller bureaukratiske procedurer, som medfører, at udviklingen sættes i stå, eller at medlemsstaternes myndigheder eller retsinstanser - herunder EF-Domstolen - overbebyrdes med unødvendige sager om nationale reglers overensstemmelse med EU-retten.

Ad 1. Danmark er positiv over for etablering af effektive procedurer til at få fjernet nationale regler, som ikke tjener forbrugerinteresser eller samfundsmæssige hensyn, men som i realiteten er skjulte handelshindringer.

Det er imidlertid vanskeligt at se, hvorledes den beskrevne metodologi skulle fremme en sådan udvikling. Såfremt nationale regler ikke er i overensstemmelse med EU-retten, er det naturligt, at Kommissionen rejser sagen for den pågældende medlemsstat og med rimelig hurtighed indbringer sagen for EF-Domstolen, hvis dette er nødvendigt. En sådan vurdering kan ikke ske ud fra den i grønbogen angivne metodologi, men må ske i overensstemmelse med den af EF-Domstolen fastlagte praksis.

EF-Domstolens praksis viser, at det er reglerne om varebevægelser (art. 30-36), der anvendes, når man skal vurdere de restriktioner, som medlemsstaterne har indført vedrørende reklamer for varer. Det er således uvist i hvilket omfang reglerne om tjenesteydelser finder anvendelse på kommerciel kommunikation, som forbrugerne normalt ikke betaler vederlag for.

Domstolen har gennem sin praksis med bl.a. dommen i sagen Bernard Keck og Daniel Mithouard foretaget en fornuftig analyse og afvejning af hensyn, der skal tages, når man skal vurdere om nationale regler udgør en uacceptabel hindring for den fri udveksling af varer. Dommens grundlæggende analyse vil antageligt også kunne anvendes ved vurderingen af, om foranstaltninger, der begrænser udvekslingen af tjenesteydelser, er i overensstemmelse med Traktatens artikel 59. Ligeledes må det fremhæves, at hjemlandskontrol og gensidig anerkendelse anvendes med forskellig styrke på forskellige områder, ligesom EU lovgivningen i en række tilfælde udtrykkelig forudsætter værtslandskontrol.

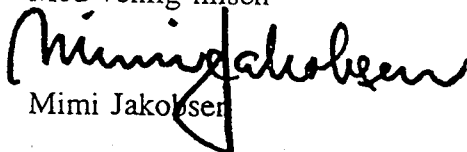
Fra dansk side finder vi, at grønbogens forslag om en notifikationsprocedure - som skal gælde for nye regler - er et interessant initiativ,

som Kommissionen bør arbejde videre med.

- Ad 2. Vi kan fra dansk side støtte, at informationsniveauet højnes gennem etablering af et centralt informationsudviklingscenter i Kommissionen. Danmark deltager gerne i et sådant arbejde. Det er dog vigtigt, at resultatet af informationsindsatsen står i et rimeligt forhold til de ressourcer, der bruges herpå.
- Ad 3. Fra dansk side er vi positivt stemt over for at nedsætte den i grønbogen beskrevne komité. Det er dog væsentligt, at en sådan komité ikke får en kompetence, som kan give anledning til kompetenceproblemer i forhold til EU-institutioner og tilsynsmyndighederne i medlemslandene. Ligeledes er det væsentligt, at komitéen ikke kan bruges til at træne konkrete sager, som verserer på det nationale plan eller i forholdet mellem Kommissionen og en medlemsstat.

Det er et åbent spørgsmål, hvilke generaldirektorater fra Kommissionen, der skal være repræsenteret, samt om brancheforeningerne skal være repræsenteret i komitéen. Fra dansk side finder vi det væsentligt, at Kommissionens eksperter på forskellige relevante områder er repræsenteret i en sådan komité. Såfremt der skal deltage repræsentanter fra interesseorganisationer, bør forbruger- og erhvervsinteresser repræsenteres i ligeligt omfang.

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen

FAKTUELT NOTAT

til Folketingets Europaudvalg, den 13. november 1996.

Kommissionens forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier. (KOM(95) 520 endelig udgave).

1. Baggrund.

I forbindelse med vedtagelse af den fælles holdning til direktivforslaget om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler opfordrede Rådet i 1992 Kommissionen til at undersøge retningslinjerne for medlemsstaternes garantiordninger vedrørende forbrugeraftaler og eventuelt på grundlag af denne undersøgelse forelægge et forslag til direktiv om harmonisering af de nationale lovgivninger på dette område for Rådet.

Kommissionen afgav herefter i november 1993 en grønbog om forbrugsgarantier og eftersalgsservice (KOM(93) 509 endelig udgave af 15. november 1993).

I forbindelse med udarbejdelse af grønbogen har Kommissionen afholdt en høring med deltagelse af delegationer fra henholdsvis medlemslandene og de berørte erhverv. Grønbogen har været sendt til høring hos en række myndigheder og organisationer i Danmark. Danmark afgav udtalelse om grønbogen den 21. april 1994.

Kommissionen tilkendegav på et rådsmøde (Forbruger) den 30. marts 1995, at man på baggrund af høringssvarene i første omgang ville fremsætte et forslag til harmonisering af reglerne om mangler.

Kommissionen har herefter den 18. juni 1996 fremsat forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier. Direktivforslaget vedrører kun nogle af de spørgsmål, som behandles i grønbogen, nemlig de lovbestemte mangelsregler ("legale garantier") og de handelsmæssige (frivillige) garantier. Hjemlen for di-

rektivforslaget er artikel 100 a, jf. artikel 189 b, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er sat på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (forbruger) den 25. november 1996 med henblik på Kommissionens forelæggelse.

2. Direktivforslagets indhold.

2.1. I direktivforslaget behandles dels de lovbestemte mangelsregler, dels de handelsmæssige ("frivillige") garantier. Spørgsmålet om eftersalgsservice er som følge af subsidiaritetsprincippet ikke omfattet af forslaget. Under punkt 2.1.1. - 2.1.11. gennemgås kort indholdet af de enkelte bestemmelser i direktivforslaget.

2.1.1. Direktivforslagets anvendelsesområde fremgår af artikel 1. Direktivforslagets anvendelsesområde er for det første begrænset til forbruger køb, idet forslaget omfatter køb, som en forbruger i et ikke-erhvervsmæssigt øjemed foretager hos en erhvervsdrivende. Kun fysiske personer kan være forbrugere, mens den erhvervsdrivende kan være en fysisk eller en juridisk person (selskab, forening m.v.). Købsaftaler, som en forbruger indgår med en ikke-erhvervsdrivende, er således ikke omfattet af direktivforslaget. For det andet skal genstanden for forbruger købet være en "forbrugsvare". Ved en forbrugsvare forstås enhver vare, der sædvanligvis er bestemt til brug eller forbrug, bortset fra fast ejendom. Direktivforslagets anvendelsesområde er ikke begrænset til nye varer. Et forbruger køb vedrørende f.eks. en brugt bil vil således være omfattet af direktivet. Direktivforslaget finder endvidere anvendelse, uanset om salgsgenstanden efter sin art har en kort holdbarhed eller der er tale om et varigt forbrugsgode.

2.1.2. I forslagens artikel 2, stk. 1, fastslås den grundlæggende regel, at forbrugsvarer skal være kontraktmæssige (mangelfri) ved leveringen til forbrugeren. Ved vurderingen af, om varen er kontraktmæssig, skal der dels lægges vægt på parternes aftale, dels på de udfyldende regler, som er indeholdt i forslagens artikel 2, stk. 2.

Efter stk. 2 skal varen for det første være i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af varen og have en kvalitet, som svarer til en vareprøve, som sælgeren eventuelt har vist forbrugeren. Dernæst skal varen være egnet til de formål, til hvilke varer af samme type sædvanligvis anvendes, og varen skal derudover være egnet til særlige formål, som forbrugeren ønsker, hvis forbrugeren ved aftaleindgåelsen har gjort sælgeren bekendt med de særlige ønsker og det ikke fremgår af omstændighederne, at forbrugeren "ikke har taget hensyn til sælgerens forklaringer".

Endelig skal varen have en kvalitet og egenskaber, som er tilfredsstillende under hensyntagen til varens art, købesummen og offentlige erklæringer, der er afgivet af sælgeren, producenten eller dennes repræsentant.

Hvis sælgeren både skal levere varen og foretage installation af varen hos forbrugeren, betragtes varen efter forslagets artikel 2, stk. 3, ikke som kontraktmæssig, hvis varen bliver mangelfuld som følge af installationen.

2.1.3. I forslagets artikel 3, stk. 1, fastlægges tidspunktet for vurderingen af, om varen er kontraktmæssig. Sælgeren er ansvarlig for mangler, som består på det tidspunkt, hvor varen bliver leveret til forbrugeren, medmindre køber på tidspunktet for aftaleindgåelsen kendte eller burde kende til manglen. Direktivforslaget definerer ikke, hvornår levering har fundet sted.

2.1.4. Sælgeren er efter forslagets artikel 3, stk. 1, kun ansvarlig for mangler, der viser sig senest to år efter leveringen. Hvis varen er behæftet med en skjult mangel, som først viser sig, når der f.eks. er gået tre år fra leveringen, kan forbrugeren således ikke gøre indsigelse gældende over for sælgeren i anledning af manglen.

2.1.5. Som nævnt ovenfor under punkt 2.1.2., tillægges erklæringer fra varens producent eller dennes repræsentant betydning ved vurderingen af, om varen er kontraktmæssig. Sælgeren vil ofte være uden indflydelse på disse erklæringer, og det foreslås derfor i artikel 3, stk. 2, at forbrugeren ikke kan gøre producentens erklæringer gældende over for sælgeren,
- hvis sælgeren beviser, at sælgeren hverken kendte eller burde

kende erklæringen,

- hvis sælgeren beviser, at sælgeren har rettet den fejlagtige erklæring eller fralagt sig ansvaret for erklæringen inden afslutning af aftalen,

- eller hvis sælgeren beviser, at erklæringen har været uden betydning for forbrugerens beslutning om at købe.

2.1.6. Salgsgenstanden skal som nævnt under punkt 2.1.3. være kontraktmæssig på leveringstidspunktet. Direktivforslagets artikel 3, stk. 3, indeholder en formodningsregel, hvorefter mangler, som viser sig inden for seks måneder fra leveringen, formodes at have foreligget ved leveringen, medmindre denne formodning er uforenelig med varens eller manglens art. Hvis en mangel viser sig inden for seks måneder fra leveringen, er det således som hovedregel op til sælgeren at bevise, at manglen ikke forelå ved leveringen. Direktivforslaget indeholder ikke andre regler om bevisbyrden.

2.1.7. Forbrugerens misligholdelsesbeføjelser, når varen viser sig at være mangelfuld, er fastsat i forslaget artikel 3, stk. 4. Forbrugeren kan kræve udbedring af manglen, omlevering med mangelfri vare, hvor dette er muligt, eller forholdsmæssigt afslag i købesummen. Forbrugeren kan endvidere hæve aftalen. Misligholdelsesbeføjelserne kan efter forslaget begrænses i tilfælde af "mindre mangler". Efter direktivforslaget kan forbrugeren som udgangspunkt påberåbe sig en mangel, som viser sig senest to år efter leveringen, jf. ovenfor under punkt 2.1.4. Retten til at kræve omlevering og retten til at hæve er dog i artikel 3, stk. 4, begrænset til ét år efter leveringen.

2.1.8. Direktivforslaget regulerer navnlig forholdet mellem sælgeren og forbrugeren. En mangelfuld vare vil imidlertid ofte have passeret flere omsætningsled, før forbrugeren køber den af den endelige sælger. Selv om manglen skyldes en handling eller en undladelse hos producenten, en tidligere sælger eller en mellemmand, vil forbrugeren ikke efter direktivforslaget være afskåret fra at gøre manglen gældende over for den endelige sælger. Den endelige sælgers mulighed for at gøre krav gældende mod producenten eller tidligere sælgere eller mellemmand vil imidlertid ofte være begrænset, enten fordi der gælder en kortere frist for at gøre kravet gældende, eller fordi mangelsindsigelsen afskæres

ved en ansvarsfrihedsklausul. Efter direktivforslagets artikel 3, stk. 5, skal den endelige sælger kunne gøre regres over for det tidligere led i overensstemmelse med den nationale lovgivning.

2.1.9. Forbrugeren skal efter forslaget artikel 4 påberåbe sig manglen inden én måned efter, at forbrugeren har eller burde have konstateret denne. Der pålægges ikke forbrugeren en egentlig undersøgelsespligt, men det er i kommentarerne til bestemmelsen forudsat, at forbrugeren skal udvise "normal omhu" ved undersøgelsen af varen.

2.1.10. Direktivforslagets artikel 5 indeholder regler om garantier. For det første fastslås det, at en garanti, der ydes af en sælger eller en producent, er bindende for garantigiveren. Garantigiveren bliver også bundet af oplysninger om garantiens indhold, som gives i reklamer.

En garanti skal endvidere give forbrugeren en bedre retsstilling end den, forbrugeren har efter lovgivningen.

Garantien skal fremgå af et dokument, som forbrugeren skal have adgang til inden aftaleindgåelsen, og dokumentet skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige for garantiens opfyldelse, herunder garantiens varighed og geografiske omfang. Det er i kommentarerne til bestemmelsen forudsat, at en garanti, der gives i strid med formreglerne i artikel 5, f.eks. ved at sælger giver en mundtlig garanti, skal kunne påberåbes af forbrugeren uanset formmanglen. Medlemsstaterne skal imidlertid fastsætte effektive midler til at forhindre, at sådanne garantier tilbydes.

2.1.11. Efter direktivforslagets artikel 6 kan beskyttelsen efter direktivet ikke fraviges ved forudgående aftale, og forbrugeren kan - uanset hvilken lov, der gælder for aftalen - ikke berøves direktivets beskyttelse, hvis aftalen har nær tilknytning til medlemsstaternes område.

Efter direktivforslagets artikel 7 kan forbrugeren uanset direktivet påberåbe sig andre rettigheder, som forbrugeren har efter den nationale lovgivning. Der kan f.eks. være tale om retten til at kræve erstatning i anledning af en mangel. Direktivet er endvidere et minimumsdirektiv, således at medlemsstaterne kan fast-

sætte nationale regler, der giver forbrugeren en bedre beskyttelse end den, der følger af direktivet.

3. Gældende dansk ret.

3.1. Reglerne om mangler i forbrugerkøb findes i et særligt afsnit i købeloven, der som hovedregel ikke kan fraviges til skade for forbrugeren.

I købelovens § 76 er det angivet, hvad der i forbrugerkøb anses for en mangel. Der foreligger for det første en mangel, hvis varen ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, eller hvis sælger i øvrigt ved aftaleindgåelsen har givet urigtige eller vildledende oplysninger, der kan antages at have haft betydning for forbrugerenes vurdering af varen. Det samme gælder, hvis de urigtige eller vildledende oplysninger er givet af sælgeren eller et tidligere salgsled på varens indpakning, i annoncer eller i andre meddelelser, der er beregnet til at komme til almenhedens eller køberens kundskab.

Hvis sælgeren har undladt at give forbrugeren oplysning om forhold, der har betydning for forbrugerenes vurdering af varen, vil varen også være mangelfuld.

Endelig vil en vare være mangelfuld, hvis den er af en anden eller ringere beskaffenhed eller brugbarhed, end den ifølge aftalen og de foreliggende omstændigheder skulle være.

Købeloven regulerer ikke forbrugerenes mulighed for at gøre krav gældende mod tidligere omsætningsled. Der findes heller ikke i købeloven regler om sælgerens regreskrav mod melleghandlere eller producenten. Det er imidlertid antaget i retspraksis, at sådanne krav i et vist omfang kan gøres gældende.

Lider varen af en mangel, kan forbrugeren under nærmere angivne betingelser hævde købet eller kræve forholdsmæssigt afslag, omlevering eller afhjælpning, jf. købelovens § 78. Sælger har efter købelovens § 79 mulighed for at tilbyde at foretage afhjælpning eller omlevering med den virkning, at forbrugeren ikke kan kræve forholdsmæssigt afslag eller hævde købet. Ved tilbud om af-

hjælpning kan der endvidere ikke kræves omlevering. Dette gælder dog kun, hvis afhjælpning eller omlevering sker inden rimelig tid og uden omkostninger eller væsentlig ulempe for forbrugeren. Forbrugeren kan kun hæve købet, hvis manglen er væsentlig. Endelig kan forbrugeren under nærmere angivne betingelser kræve skadeserstatning efter købelovens § 80.

Vil forbrugeren påberåbe sig en mangel, skal forbrugeren give sælgeren meddelelse herom inden rimelig tid efter, at forbrugeren har eller burde have konstateret manglen. I modsat fald fortaber forbrugeren retten til at påberåbe sig manglen, jf. købelovens § 81. Dette gælder dog ikke, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt.

Forbrugeren kan påberåbe sig en mangel indtil et år efter leveringen (ved køb af byggematerialer dog fem år fra byggeriets aflevering, dog højst seks år fra overgivelsen af materialerne til køberen), medmindre sælgeren har påtaget sig at indestå for genstanden i længere tid eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed, jf. købelovens § 83. Hvis varen medfører fare, f.eks. for personskade, kan der gives påbud om at trække varen tilbage. I så fald gælder fristen i købelovens § 83 ikke, og forbrugeren kan påberåbe sig manglen, selv om der er gået mere end et år efter leveringen, jf. produktsikkerhedslovens § 12, stk. 3.

3.2. Garantier er efter dansk ret i første række reguleret af almindelige aftaleretlige regler. Der stilles ikke i dansk ret formkrav til garantier. Efter markedsføringslovens § 4 må erklæring om ydelse af garanti eller lignende kun anvendes, såfremt erklæringen giver modtageren en bedre retsstilling end efter lovgivningen.

4. Nationale høringer.

Direktivforslaget har været sendt til høring hos en række myndigheder og organisationer. Høringsfristen udløb 1. november 1996, men Justitsministeriet har endnu ikke modtaget svar fra alle de hørte. En redegørelse for eventuelle yderligere høringssvar vil blive udarbejdet, når disse foreligger.

Der er blandt de hørte store forskelle i holdningen til direktivforslaget.

Østre- og Vestre Landsret har ud over en lang række bemærkninger til formuleringen af de enkelte bestemmelser i forslaget navnlig fremhævet, at der ud fra en isoleret dansk betragtning næppe er behov for direktivforslaget, som i dets nuværende udformning tværtimod kan befrygtes at ville medføre en unødvendig komplicering af retstilstanden. Hvis direktivforslaget gennemføres, finder landsretterne, at der fra dansk side bør arbejdes på, at direktivet primært kommer til at fastslå visse enkle overordnede principper, således at den nærmere detailregulering i videst mulig omfang overlades til medlemslandene selv.

Sø- og Handelsretten har bl.a. bemærket, at man finder, at forslagets bevisbyrderegel bør udgå, idet den med den foreslåede formulering er uden praktisk værdi og kun egnet til at skabe uklarhed.

Elinstallatørernes Landsforening ELFO har udtalt, at man finder direktivforslaget uacceptabelt. Forslaget vil medføre øgede omkostninger for foreningens medlemsvirksomheder, som hverken kan opkræves hos forbrugeren eller hos producenten/leverandøren. For så vidt angår direktivforslagets forlængelse af reklamationsfristen fra 1 til 2 år, vil en sådan forlængelse bringe foreningens medlemmer i en "regresklemme", idet medlemmernes leverandører højst giver 12 måneders reklamationsret. Endvidere finder man, at direktivforslagets regel om omvendt bevisbyrde i forholdet mellem sælger og forbruger er uacceptabel, bl.a. fordi en tilsvarende regel ikke vil gælde, når sælgeren søger at gøre et regreskrav gældende mod tidligere salgsled.

Dansk Industri har fremhævet, at de reelle hindringer for grænseoverskridende handel ikke er uensartede retsregler i medlemslandene, men praktiske forhold som afstand, sprog m.v. Man finder det endvidere problematisk, dersom der indføres EU-regulering af et så generelt retligt område som forbruger køb. Hvis der gennemføres en EU-regulering, skal der i det mindste være tale om en totalharmonisering, så både forbrugeren og de erhvervsdrivende sikres ligevilkår i alle medlemslandene. Det er endvidere tvivlsomt, om der overhovedet er tale om minimumsharmonisering, når

direktivforslaget åbner mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte alternative regler for "mindre mangler". Efter Dansk Industris opfattelse går forslagens toårige reklamationsfrist for vidt, og medfører en ubalance til forbrugers fordel. Det bør endvidere være sælgeren, der vælger, om der i tilfælde af en mangel skal ske reparation eller ombytning af varen, prisnedslag eller ophævelse af handelen. Dansk Industri finder ikke, at en regulering af regresforholdet mellem sælger og tidligere omsætningsled bør indgå i et forbrugerbeskyttelsesdirektiv. Endelig findes direktivets bevisbyrderegel ikke at have nogen reel begrundelse, hvorfor den bør udgå.

Dansk Handel & Service har udtalt, at man finder, at det snarere er forskelle i varens pris end de nuværende forskelle i medlemsstaternes regler om forbrugernes mangelsbeføjelser, der afgør, hvor forbrugeren køber en vare. Man finder, at direktivforslaget alene tilgodeser forbrugers interesse, og ikke sælgers modstående rettigheder. Den nugældende reklamationsfrist på 1 år er således udtryk for en fornuftig afvejning af sælger- og forbrugerinteresser, og man kan derfor ikke støtte direktivforslagets reklamationsfrist på 2 år. Hertil kommer, at forslagens bevisbyrderegel er urimelig, idet den medfører, at sælgeren skal indestå for varen i en periode, hvor sælger ikke har mulighed for at føre kontrol med varen. Endvidere bør forslaget indeholde en ret for sælger til at afhjælpe mangler, før andre misligholdelsesbeføjelser kan komme på tale. For så vidt angår direktivforslagets regel om regres mellem sælgeren og tidligere salgsled, er Dansk Handel & Service generelt positivt indstillet, idet man dog finder forslagens formulering uklar.

Håndværksrådet har fremhævet, at man ikke kan støtte en gennemførelse af forslaget, idet hverken hel eller delvis harmonisering af forbruger købsområdet findes at være sagligt begrundet. Hertil kommer, at direktivforslaget findes at være i strid med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet. Et eventuelt initiativ bør derfor gennemføres i form af en henstilling. Da der er tale om et minimumsdirektiv, vil forbrugerbeskyttelsesniveauet fortsat kunne variere fra medlemsland til medlemsland, og der vil således fortsat kunne opstå konkurrencefordrejning imellem sælgerne i de forskellige medlemslande. Man har endvidere peget på, at direktivforslaget giver anledning til en række af-

grænsningsproblemer, navnlig i relation til entrepriseretten og at det er tvivlsomt, i hvilket omfang direktivforslaget vil finde anvendelse ved reparationer med brug af reservedele og ved salg af løsøre med monteringspligt. En indførelse af en 2-årig reklamationsfrist i forbruger køb, som ikke modsvares af en tilsvarende reklamationsfrist i handelskøb, vil efter Håndværksrådets opfattelse stille den endelige sælger urimeligt ringe, og forslagets regresregel løser ikke dette problem. Man tager afstand fra direktivforslagets bevisbyrde-regel, som er i strid med princippet om, at den, der påberåber sig en mangel, må dokumentere, at denne forelå allerede ved risikoovergangen. Endelig bør retten til at hæve en aftale begrænses til væsentlige mangler, og sælger bør i videst muligt omfang have ret til at afhjælpe en mangel.

Handelskammeret har udtalt, at der bør foretages den videst mulige grad af harmonisering af reglerne om køb af forbrugsvarer og ydelse af forbrugsvaregarantier med henblik på at skabe lige konkurrencevilkår for både producenter, udbydere og mellemhandlere af forbrugsvarer inden for Det Indre Marked. Der bør dog tages nøje hensyn til, at harmoniseringen ikke medfører afsmitning på de øvrige obligationsretlige områder. Det må endvidere sikres, at forslagets regresregel ikke medfører, at danske virksomheder som følge af nationale retsforskelle stilles ringere i konkurrencen end udenlandske virksomheder. Endelig bør forbrugeren ikke have valgfrihed mellem misligholdelsesbeføjelserne.

Den Danske Boghandlerforening har anført, at man i det store og hele ikke finder grundlag for at modsætte sig direktivets bestemmelser. Man finder dog ikke, at forlængelsen af reklamationsfristen fra 1 til 2 år er rimelig.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har anført, at man kan tilslutte sig, at det søges at give forbrugeren en bedre retsstilling i Det Indre Marked. Den gældende reklamationsfrist på 1 år findes dog at give forbrugeren en rimelig frist til at finde og påberåbe sig mangler. Hvis reklamationsfristen på trods heraf skal udvides til 2 år, bør denne frist gælde for alle misligholdelsesbeføjelser. Man finder det uhensigtsmæssigt, at forslaget anvender forskellige tidsfrister for misligholdelsesbeføjelserne, idet det afgørende for hvilken misligholdelsesbeføjelse, forbrugeren kan gøre gældende, bør være manglens karakter, og ikke tidspunktet hvor

manglen bliver opdaget. Endvidere bør det præciseres, hvornår retten til at kræve omlevering og til at hæve aftalen kan gøres gældende.

Forbrugerrådet har fremhævet, at man generelt er utilfreds med, at direktivforslaget ikke sigter mod et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, og at man ikke finder, at forslaget vil forbedre enhedsmarkedets funktion. Det anbefales således, at Danmark arbejder for, at direktivforslaget udbygges med regler om, at forbrugeren kan rette krav både mod den direkte sælger, og mod andre led i omsætningskæden, f.eks. producenten eller en dansk importør af en vare, som forbrugeren har købt i udlandet. Som et minimum bør direktivet indeholde regler om en adressat, som forbrugeren kan reklamere til, f.eks. i hjemlandet, således at reklamationen får virkning også over for sælgeren. Rådet finder, at det er uheldigt, at der fastsættes forskellige reklamationsfrister for forskellige mangelsbeføjelser, og udvidelsen af reklamationsfristen til 2 år er i øvrigt særdeles beskeden, blandt andet fordi direktivforslaget ikke indeholder undtagelser i tilfælde af svig og indeståelse. For så vidt angår direktivforslagets garantiregel, finder Forbrugerrådet bl. a., at denne bør præciseres, således at det udtrykkeligt fremgår, at en garanti på intet punkt må stille forbrugeren ringere, end hvad der følger af almindelige regler om mangler. Garantireglerne bør i øvrigt udvides til at omfatte garantier fra andre omsætningsled end sælgere og producenter, f.eks. importører og grossister.

Advokatrådet har udtalt, at man ikke finder, at der i et forbrugerbeskyttelsesdirektiv bør gives regler om regres mellem sælger og tidligere salgsled. Det findes uheldigt, at direktivforslagets definition af forbrugeraftaler sprogligt afviger fra den definition, der tidligere er anvendt i forbrugerbeskyttelsesdirektiver, og som nu er gældende i dansk ret. Man finder endvidere, at direktivets reklamationsfrist på 2 år vil virke meget indgribende, ikke mindst på leverandør-/sælgersiden. Hertil kommer, at den frie adgang for forbrugeren til at hæve aftalen ved mangler er meget hård, hvorfor sondringen mellem mindre og større mangler bør indarbejdes direkte i direktivet.

Automobil-Importørernes Sammenslutning har fremhævet, at man ikke finder, at der er noget umiddelbart behov for at ændre de gælden-

de danske forbrugerkøbsregler. Dette skyldes navnlig, at der inden for bilbranchen i vidt omfang ydes garantier, der giver forbrugeren en bedre retsstilling end den, der følger af lovgivningen. For så vidt angår forslaget om regel om regres mellem sælger og producent m.m., finder man en sådan regel unødvendig, ligesom reglen i mange tilfælde vil kunne virke skadelig på samhandelen inden for det kendte distributionssystem inden for bilbranchen. Direktivforslagets udvidelse af reklamationsfristen fra 1 til 2 år findes at ville medføre en betydelig omkostningsforøgelse for bilbranchen, og konsekvenserne af, at en 2-årig reklamationsfrist finder anvendelse ved handel med brugte genstande, herunder brugte biler, er uoverskuelige. Endelig finder man at direktivforslagets bevisbyrderregel er i strid med princippet om fri bevisbedømmelse, og derfor bør udgå.

Danmarks Automobilhandler Forening har anført, at direktivforslagets bevisbyrderregel ikke er egnet til anvendelse ved handel med brugte biler, der således vil blive udstyret med en 6 måneders "garanti". Endvidere bør der indsættes en regel, der giver sælgeren ret til at foretage afhjælpning af en mangel, for derved at undgå f.eks. krav om ophævelse af aftalen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Direktivforslaget vil kræve ændringer af købeloven, herunder en ændring af den generelle 1-års reklamationsfrist, og af markedsføringsloven. En nærmere redegørelse for de lovgivningsmæssige konsekvenser af direktivforslaget vil blive udarbejdet, når bestemmelsernes nærmere betydning og rækkevidde er blevet klarlagt i Rådets arbejdsgruppe.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

6. Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der er fremsendt faktuel grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 24. september 1996.